

SARI KOSKI

Proviisori

Erikoistutkija, Fimea

Tiesitkö tämän KASVIROHDOSVALMISTEISTA?

Kaikki kasvirohdosvalmisteet ovat lääkevalmisteita. Niiden vaikuttavat aineet ovat kasviperäisiä aineita, kasvirohdostuotteita tai niiden yhdistelmiä. Kasvirohdosvalmisteita ei voi tuoda markkinoille ilman myyntilupaa tai rekisteröintiä.

Kasvirohdosvalmisteita on Suomen markkinoilla monenlaisia (**taulukko 1**). Yhteistä niille on, että kaikki ovat lääkevalmisteita. Kasvirohdosvalmisteiden vaikuttavat aineet ovat kasviperäisiä aineita, kasvirohdostuotteita tai niiden yhdistelmiä.

Sen sijaan kasvimateriaalista eristetyt ja pitkälle puhdistetut yhdisteet tai yhdisteryhmät eivät ole kasvirohdosvalmisteiden vaikuttavia aineita. Tästä on esimerkkinä esimerkiksi ananaskasvin *Ananas comosus* (L.) Merr.

varresta eristettyjen proteolyyttisten entsyymin seos Nexobrid-geelissä.

Ei markkinoille ilman lääkevalmisteen myyntilupaa tai rekisteröintiä

Kasvirohdosvalmisteiden myyntilupahakemustyyppit (täydellinen hakemus kliinisine valmistekohtaisine tutkimuksineen, kirjallisuushakemus julkaistuine tieteellisine tutkimuksineen ym.) ja -menettelyt (keskitetty menettely,

Taulukko 1. Suomen markkinoiden monenlaiset kasvirohdosvalmisteet.

Erikoislääkärin määräyksen ja alkuperäisen huumausrseptin vaativat valmisteet

- esim. Sativex-sumute suuonteloon

Reseptivalmisteet

- esim. Veregen-voide, Vi-Siblin- ja Vi-Siblin S -rakeet (osa pakkuksista)

Itsehoitovalmisteet, joita voidaan myydä vain apteekissa

- esim. Agiolax- ja Agiogur-rakeet, Chiana-Oel-tipat, Curbisal-tabletit, Dormiplant-tabletit, Esberitox-tabletit, Guarem-rakeet, Hypeiforce Nova -tabletit, Laxamucil-rakeet, Prostaforce-kapselit, Sedonium-tabletit, Songha Yö/Natt -tabletit, Vi-Siblin- ja Vi-Siblin S -rakeet (osa pakkuksista)

Itsehoitovalmisteet, joita voidaan myydä myös muualla kuin apteekissa

- esim. Atrogel-geeli, Crataegus-tipat, Echinamax-tipat, Ginkgomax-kapselit, Ginsana-kapselit, Ginsana-oraaliliuos, Japol-tipat, Kingovital-tabletit

tunnustamis- ja hajautettu menettely sekä kansallinen menettely) ovat samat kuin muillekin lääkevalmisteille. Lisäksi on kasvirohdosvalmisteita, joille voi hakea EU:n kasvimonografiaan perustuva myyntilupaa.

Ellei myyntiluvan edellytyksiä ole, on mahdollista hakea perinteisen kasvirohdosvalmisten rekisteröintiä (tunnustamis- ja hajautettu menettely sekä kansallinen menettely). Rekisteröinti perustuu kirjallisuus- tai asian-tuntijanäytöön valmisten tai vastaavan valmisten käytöstä lääkkeenä. Rekisteröintihakemus voi perustua EU:n kasvimonografiaan tai yhteisöluettelokstiin.

Kaikkien kasvirohdosvalmisteiden laadun ja valmistukseen vaativat ovat aina valmistekohtaiset lähtökasvista tuotteen kestoajan loppuun asti. Ne vastaavat kaikilta osin muiden lääkevalmisteiden vaatimuksia.

Kasvirohdosvalmisteet valmistetaan aina lääketehdasissa. Kasvirohdosvalmisteita valvotaan myös myyntiluvan tai rekisteröinnin myötämisen jälkeen. Kaikki kasvirohdosvalmisteet kuuluvat haittavaikutusilmoitusmenettelyn ja lääketurvatoiminnan piiriin. ■

Lisätietoja

[> Lääkealan toimijat > Rohdosvalmisteet Koski S. EU:n kasvimonografiat – tapaus punahattu. Sic! 2011, 1\(3\): 52–3.](http://www.fimea.fi)

Koski S. Monimuotoinen kasvirohdoslääke. Sic! 2011; 1(2): 44–45.

Kasviperäinen aine: Käsitlemätön, kuivattu tai tuore kasvi, kasvinosa, levä, sieni tai jäkälä koko-naisena, palasina tai paloiteltuna. Myös tietynlaiset käsitlemättömät kasvinesteet ovat kasviperäisiä aineita. Kasviperäiset aineet määritellään täsmällisesti kasvinosan nimeä sekä kasvitaksonomian mukaista kasvitieteellistä nimeä (suku, laji, muunnos ja auktori) käyttäen.

Kasvirohdostuote: Kasvirohdosvalmisten vaikuttava aine, jonka terapeutisen vaikutuksen aikaansaavaa yhdistettä tai yhdisteryhmää ei välttämättä tunneta. Kasvirohdostuote valmistetaan käsitlemällä kasviperäistä ainetta esimerkiksi uuttamalla, tislaamalla, puristamalla, fraktioimalla, puhdistamalla, konsentroimalla tai käymisen avulla. Kasvirohdostuotteita ovat hienoksi paloitellut tai jauhetut kasviperäiset aineet, tinktuurat, uitteet, haihuvat öljyt, puristemehut ja käsitettyt kasvinesteet.

Kasvirohdosvalmiste: Lääkevalmiste, jonka vaikuttava aine on kasviperäinen aine, kasvirohdostuote tai niiden yhdistelmä.

Perinteinen kasvirohdosvalmiste: Kuten kasvirohdosvalmiste, mutta kyseinen lääkevalmiste tai sitä vastaava valmiste on kirjallisuus- tai asian-tuntijanäytön perusteella ollut käytössä lääkkeenä yhtäjaksoisesti ennen hakemuksen tekopäivää vähintään 30 vuoden ajan, josta vähintään 15 vuotta EU:ssa. Koostumuksensa ja käyttöaiheensa puolesta valmiste sopii käytettäväksi ilman lääkärin valvontaa. Annostellaan vain suun kautta, ulkoisesti tai inhaloituna.

EU:n kasvimonografia: Kasvirohdosvalmisteiden laatima valmisteyhteenvedon kaltainen teksti. EU:n kasvimonografiat ovat Euroopan lääkeviraston verkkosivuilla: [> Find medicine > Herbal medicines for human use.](http://www.ema.europa.eu)

Yhteisöluettelo: Sisältää Euroopan komission hyväksymät valmisteyhteenvetopohjat tietylle rekisteröitäville perinteisille kasvirohdosvalmisteille. Yhteisöluettelon osat ovat Euroopan komission verkkosivuilla: [> Pharmaceuticals > Medicinal products for human use > Traditional Herbal Medicines.](http://www.ec.europa.eu/health)